

OMAVALVONTASUUNNITELMA

SISÄLTÖ

1 PALVELUNTUOTTAJAA KOSKEVAT TIEDOT	2
2 TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET	3
3 OMAVALVONNAN TOIMEENPANO	5
4 OMAVALVONTASUUNNITELMAN LAATIMINEN	7
5 ASIAKKAAN ASEMA JA OIKEUDET	8
6 PALVELUN SISÄLLÖN OMAVALVONTA	14
7 ASIAKASTURVALLISUUS	17
8 ASIAKAS- JA POTILASTIETOJEN KÄSITTELY JA KIRJAAMINEN	20
9 OMAVALVONNAN RISKIENHALLINTA.....	21
10 OMAVALVONTASUUNNITELMAN SEURANTA.....	22

1 PALVELUNTUOTTAJAA KOSKEVAT TIEDOT

Palveluntuottaja

Nimi Avalon Lastensuojelupalvelut Oy Y-tunnus 3166107-1

Toimintayksikkö tai toimintakokonaisuus

Nimi: Nuorisokoti Avalon Heinolan yksikkö _____

Katuosoite Pikijärventie 1a D

Postinumero 18120 Postitoimipaikka Heinola

Sijaintikunta yhteystietoineen Heinola.

Päijät-Hämeen hyvinvointialue, sosiaalitoimi Lahti: Vapaudenkatu 23, 15140 Lahti

Palvelumuoto; asiakasryhmä, jolle palvelua tuotetaan; asiakaspaikkamäärä

Lastensuojelulaitos 13-17 vuotiaille lapsille. 7 asiakaspaikkaa.

Yksikön vastuhenkilö Sari Ranckén

Puhelin 050 473 7806 Sähköposti sari.rancken@nuorisokotiavalon.fi

Toiminnanjohtaja Linda Engblom

Puhelin 0505514437 Sähköposti linda.engblom@nuorisokotiavalon.fi

Toimintalupatiedot

Aluehallintoviraston luvan myöntämisaikajankohta 1.1.2024 ja (17.6.2024 – toiminta keskeytetty)

Palvelu, johon lupa on myönnetty: Ympäri vuorokautinen lastensuojelulaitos

Palvelukokonaisuudesta vastaava palveluntuottaja vastaa alihankintana tuotettujen palvelujen laadusta.

Kuvaus alihankinnasta? Tarvitaanko?

Onko alihankintana tuottavilta palveluntuottajilta vaadittu omavalvontasuunnitelmaa?

Kyllä Ei

2 TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET

Toiminta-ajatus

Avalon lastensuojelupalvelut Oy tarjoaa lastensuojelulain tarkoittamia ympärivuorokautisia sijaishuollon erityistason palveluita seitsemälle pääasiassa 13-17 vuotiaalle lapselle.

Avalon lastensuojelupalveluiden sijaishuollon yksikköön voidaan sijoittaa sosiaalityöntekijän päätöksellä lapsia avohuollon tukitoimena sekä kiireellisesti sijoitettuja ja huostaanotettuja lapsia.

Avalon lastensuojelupalveluiden sijaishuollon erityisyksikkö profiloituu päihteillä oireileville sekä arjenhallinnan haasteiden kanssa kamppaileville lapsille. Päihteidenkäytön takana voi olla erilaisia mielenterveyteen, käytöshäiriöihin tai kotiolosuhteisiin liittyviä haasteita. Avalon lastensuojelupalveluiden sijaishuoltoyksikkö sitoutuu vastaamaan haastavissa elämäntilanteissa ja syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja heidän perheiden tarpeisiin. Avalon lastensuojelupalveluiden sijaishuollon yksikössä tarjotaan ympärivuorokautisesti ensisijaisesti turvallista aikuisjohtoista strukturoitua arkea, jonka avulla haitallinen päihteidenkäyttö saadaan pysäytettyä. Kuntoutuksen edetessä tavoitteeksi asetetaan täysin päihteetön arki, johon sisältyy ikätasoista tekemistä, kuten koulunkäynti ja harrastustoiminta.

Arvot ja toimintaperiaatteet

Nuorisokoti Avalonin työtä ohjaa tavoitteellisuus. Jokaiselle nuorelle asetetut henkilökohtaiset tavoitteet saavutetaan tavoitteellisella pitkäjänteisellä työskentelyotteella. Tavoitteellista työskentelyä ohjaavia arvoja sisäistämällä ja jalkauttamalla työhön uskomme saavuttavamme yhdessä nuorelle ja perheelle asetetut tavoitteet.

Avoimuus

- Haluamme että työskentely Avaloniin sijoitettujen lasten ja heidän sidosryhmiensä kanssa on täysin avointa. Lasta ja perhettä tukee avoin dialogi, jossa keskustelun keskiössä on lapsen ja perheen voimavarat, mutta myös haasteista puhutaan avoimesti.

Vaikuttavuus

- Sitoudumme tekemään Avaloniin sijoitettujen lasten ja heidän perheiden kanssa vaikuttavaa lastensuojelutyötä sijaishuollon aikana. Tavoitteenamme on että sijoituksen aikainen työskentely vaikuttaa lasten ja perheiden elämänlaatuun positiivisesti.

Ammatillisuus

- Avalonin työskentelyä ohjaa joka tilanteessa ammatillisuus, jossa sekä työntekijä että lapsi ja perhe tunnistavat ammatillisuuteen liittyvät rajat ja velvollisuudet asiakastyössä.

Läpinäkyvyys

- Toiminta Avalonissa on läpinäkyvää ja näin jatkuvasti kehitettävissä. Läpinäkyvän työskentelyn myötä haluamme osallistaa lapsia, perheitä ja muita sidosryhmiä toiminnan kehittämiseen sekä lapsia ja perheitä tukevien keinojen löytämiseen.

Oikeudenmukaisuus

- Avalonissa jokaista ihmistä, sekä lasta että työntekijää kohdellaan oikeudenmukaisesti. Kaikilla Avalonissa asuvilla lapsilla ja työskentelevillä ammattilaisilla on oikeudenmukaisen kohtelun myötä arvostettu ja turvallinen olo.

Nokkeluus

- Avalonissa olemme valmiita luopumaan vanhoista toimintamalleista ja keksimään jokaiseen tilanteeseen lapsen kasvua ja kehitystä edistäviä uusia luovia ratkaisuja.

Nuorisokoti Avalon tarjoaa ympärivuorokautista sijaishuoltoa seitsemälle lapselle. Nuorisokoti Avalonin ensisijaisena tarkoituksena on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Nuorisokoti Avalon on erityistason sijaishuoltopalveluita tarjoava yksikkö, joka on profiloitunut päihteillä oireileville sekä arjenhallinnan haasteiden kanssa kamppaileville 13-17 vuotiaille lapsille.

Nuorisokoti Avaloniin sijoitettu lapsi ja hänen perheensä sekä hänen asioistaan vastaava sosiaalityöntekijä saa kattavan arvion lapsen elämäntilanteesta ja siihen liittyvistä voimavaroista ja haasteista. Kuntoutuksen lopulliseksi tavoitteeksi asetetaan päihteettömän arjen opettelu, koulunkäynnin tai muun päivätoiminnan järjestäminen sekä kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin elementtien tunnistaminen ja niiden jalkauttaminen lapsen ja perheen arkeen. Nuorisokoti Avalonin toiminta rakentuu vahvasti lapsen edun sekä tavoitteellisuuden ja vaikuttavuuden ympärille.

Pitkällä tähtäimellä Nuorisokoti Avalonin työskentelyn tavoitteena on tarjota jokaiselle meille sijoitetulle nuorelle mahdollisuus oman elämänsä suunnan muuttamiselle. Työskentelyn myötä haluamme, että jokainen meille sijoitettu nuori löytää itsessään ne voimavarat ja vahvuudet minkä ympärille alkaa rakentamaan omaa elämäänsä. Haluamme että Nuorisokoti Avaloniin sijoitetut nuoret löytävät paikkansa elämässä ja saavuttavat itselleen asetetut tavoitteet elämässä sijoituksen jälkeenkin. Itsenäisen elämän opettelu ja itsenäistymistaitojen harjoittelu ja opettelu alkavat jo sijoituksen aikana ja yhtenä toiminnan tavoitteena on, että nuoret menestyvät ja pärjäävät myös nuorisokodin seinien ulkopuolella sekä löytävät elämäänsä itseään miellyttävää sisältöä.

Nuorisokoti Avalonin hoito-, kasvatus- ja kuntoutustyön lähtökohtana toimii sosiaalipedagoginen työskentely, osallisuusteoria sekä salutogeeninen lähestymistapa ohjaustyössä. Arki on vahvasti aikuisjohtoista ja strukturoitua sekä jokaisen nuoren henkilökohtaisiin

tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävää. Hoito- ja kasvatusta sekä kuntoutustyö rakennetaan sosiaalipedagogiseen kohtaamiseen perustuvaan omaohjaajatyön lähtökohdista. Omaohjaajatyössä hyödynnetään tavoitteisiin nähden relevantteja menetelmiä. Yksilötyön lisäksi toiminnassa näkyy vahvasti yhteisöllisyys ja sitä tukevat säännöllisesti kokoontuvat ryhmät.

3 OMAVALVONNAN TOIMEENPANO

RISKIENHALLINTA

Nuorisokoti Avalonin päivittäisestä riskienhallinnasta vastaa toiminnanjohtaja sekä yksikön johtaja yhdessä koko henkilökunnan kanssa. Henkilökunnan vastuulla on tuoda esille toiminnassa havaitsemansa laatu- ja turvallisuusongelmat, epäkohdat ja tunnistamansa riskit yksikön johtajalle ja toiminnanjohtajalle. Ilmoitusvelvollisuus on Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalain (741/2023) 29 § mukainen velvoite ja ilmoitus havaituista epäkohdista tulee tehdä kirjallisesti laitoksen johtajalle ja toiminnanjohtajalle. Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava asiasta valvontaviranomaiselle salassapitosäännösten estämättä, viipymättä.

Uuden lapsen saapuessa nuorisokotiin pyritään perehtymään mahdollisimman perusteellisesti lapsen taustatietoihin ja näiden pohjalta selvittämään mahdolliset vaaratekijät ja yksilölliset haasteet lapsen ja hänen läheistensä käyttäytymisessä. Tarvittaessa vaaratilanteita ennakoidaan kutsumalla paikalle lisäresursseja.

Riskienhallintaan kuuluu haittatapahtumien kirjaaminen, analysointi, raportointi ja jatkotoimien suunnittelu ja toteuttaminen.

Riskien tunnistaminen

Nuorisokodin tiloissa ja myös lukitusratkaisussa on pyritty huomioimaan mahdolliset toimintaan liittyvät uhat ja riskitilanteet. Mahdollisia uhka- ja riskitilanteita käydään säännöllisesti henkilökunnan kanssa läpi ja niitä pyritään ennaltaehkäisemään mahdollisimman tehokkaasti. Riskien tunnistamisen ja ennaltaehkäisemisen keskiössä on luottamuksellinen vuorovaikutussuhde asiakkaisiin sekä sujuva tiedonkulku henkilökunnan välillä.

Nuorisokoti Avalonin toiminnan varalle on laadittu erilliset suunnitelmat muista uhka- ja vaaratekijöistä kuten palo- ja pelastussuunnitelma, sekä riskianalyysi ja työturvallisuusohjeistuksia mm. kotikäyntejä tai osastolla eskaloitumassa olevien tilanteiden varalle. Yksikön henkilökunta koulutetaan säännöllisesti turvallisuuteen liittyvissä asioissa ja uuden työntekijän perehdytyksessä turvallisuuskysymyksiin kiinnitetään erityistä huomiota. Lisäksi arjessa hoitotyön raporteilla pidetään esillä toistuvasti työhön liittyvät turvallisuustekijät etenkin, jos osastolla on levottomia lapsia ja pyritään yhdessä työryhmän kanssa tekemään toimintasuunnitelmia jotka vähentävät ja poistavat riskejä.

Ilmoitusta vaativissa riski- ja vaaratilanteissa henkilökunta ilmoittaa asiasta heti päivystävälle esimiehelle, jonka kanssa yhdessä laaditaan ilmoitus tapahtumasta sekä tehdään muut tarpeelliset toimenpiteet. Päivystävä esimies ilmoittaa uhka- ja vaaratilanteista aina yksikön johtajalle ja toiminnanjohtajalle, joka vastaa siitä että vaadittaviin toimenpiteisiin ryhdytään ja ilmoittaa tarvittaessa asiasta valvontaviranomaiselle.

Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus epäkohdista perustuu lakiin (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta 741/2023). Heidän tulee viipymättä ilmoittaa nuorisokodin toiminnasta vastaavalle esimiehelle, jos he huomaavat tehtävissään epäkohtia tai ilmeisiä epäkohdan uhkia asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa. Epäkohdalla tarkoitetaan esimerkiksi asiakasturvallisuudessa ilmeneviä puutteita, asiakkaan kaltoinkohtelua ja toimintakulttuurista johtuvia asiakkaalle vahingollisia toimia. Kaltoinkohtelulla tarkoitetaan fyysistä, psyykkistä tai kemiallista eli lääkkeillä aiheutettua kaltoinkohtelua. Ilmoitus tulee tehdä kirjallisena sähköpostilla yksikön johtajalle ja toiminnanjohtajalle. Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava asiasta valvontaviranomaiselle. Ilmoitus tulee tehdä salassapitosäännösten estämättä.

Miten asiakkaat ja omaiset tuovat esille havaitsemansa epäkohdat, laatupoikkeamat ja riski?

Nuorisokoti Avalonin Heinolan yksikköön sijoitetut lapset ja heidän omaisensa voivat ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista osaston henkilökunnalle, lähiesimiehelle tai laitoksen johtajalle. Mikäli ilmoitus epäkohdasta tehdään henkilökunnalle tai lähiesimiehelle, on heidän vastuullaan välittää ilmoitus kirjallisesti yksikön johtajalle ja toiminnanjohtajalle. Sijoituksen päädyttyä lapselle ja hänen huoltajilleen lähetetään palautekysely, jolloin heillä on mahdollisuus antaa palautetta nuorisokodin toiminnasta ja myös tuoda esille epäkohtia.

Riskien ja esille tulleiden epäkohtien käsitteleminen

Uhka- ja väkivaltatilanteet, epäkohdat sekä läheltä piti -tilanteet käsitellään aina tilanteissa läsnä olleiden henkilöiden ja lähiesimiehen kanssa mahdollisimman pian tapahtumien jälkeen. Tilanteessa ollut työntekijä/työntekijät ohjataan tarvittaessa työterveyshuollon piiriin. Lähiesimies varmistaa työntekijän jaksamista ja käsittelee työntekijän halutessa tilannetta uudestaan yhdessä työntekijän ja tarvittaessa myös laitoksen johtajan kanssa. Uhka- ja vaaratilanteet dokumentoidaan lähiesimiehen toimesta ja lähetetään tiedoksi laitoksen johtajalle. Laitoksen johtaja tekee tarvittaessa ilmoituksen uhka- ja vaaratilanteesta valvontaviranomaiselle.

Uhka- ja vaaratilanteet sekä epäkohtailmoitukset käsitellään työntekijöiden osastokokouksissa. Kokouksessa käydään läpi tapahtunut tilanne sekä keskustellaan vaihtoehtoisesta toiminnasta samankaltaisen tapahtuman ennaltaehkäisemiseksi tulevaisuudessa.

Osastolla tapahtuneet uhka- ja väkivaltatilanteet sekä läheltä piti -tilanteet käsitellään myös läsnä olleiden lasten kanssa yhdessä ja erikseen, salassapitovelvollisuus huomioon ottaen. Tarpeen mukaan järjestämme lapsille mahdollisuuden purkaa tilannetta ulkopuolisen kriisiauttajan kanssa ja olemme tarvittaessa yhteydessä lasten mahdollisiin hoitotahoihin.

Myös uhka- ja vaaratilanteissa läsnä olleiden lapsien huoltajia ja heidän asioistaan vastaavia sosiaalityöntekijöitä tiedotetaan tapahtumista. Asiakasta informoidaan tarvittaessa myös korvausten hakemisesta

Korjaavat toimenpiteet

Turvallisen toiminnan ennakointi on Nuorisokoti Avalonin toiminnassa ensisijaista. Toimintaa pyritään suunnittelemaan niin, että mahdolliset uhkaa ja epäkohtia aiheuttavat tilanteet pystyttäisiin tunnistamaan ennalta ja näin ollen estää. Mikäli toiminnassa havaitaan turvallisuusriskejä tai epäkohtia, riskit pyritään poistamaan, korjaamaan tai vähentämään minimiin.

Haittatapahtumat kirjataan, analysoidaan ja raportoidaan sovitusti sekä käsitellään työryhmässä ja tarvittaessa myös asiakkaan kanssa. Henkilökuntaa ja muita yhteistyötahoja tiedotetaan muutoksista ajantasaisesti. Laitoksen johtaja vastaa siitä, että kirjatut toimenpiteet riskien ja haittojen poistamiseksi toteutuu. Laitoksen johtaja yhdessä lähiesimiesten kanssa arvioi jatkuvasti uusien toimintatapojen toimivuutta käytännössä.

Korjaavien toimenpiteiden toimeenpano

Nuorisokoti Avalonissa on työntekijöitä töissä ympäri vuorokauden, joten henkilökunnan välinen tiedonkulku on katkeamatonta. Hoitotyön raportteja pidetään vähintään kolme kertaa vuorokaudessa. Hyvä tiedonkulku nuorisokodin sisällä edistää toiminnan laatua ja turvallisuutta. Lähiesimiehet ja laitoksen johtaja varmistavat, että henkilöstö saa jatkuvasti tietoa laadun ja turvallisuuden kehittymisestä ja muutoksista toiminnassa.

Raporttien lisäksi käytössä on säännölliset osastokokoukset, jotka toimivat osaston henkilökunnan sisäisenä tiedotuskanavana. Sisäiseen tiedottamiseen on käytössä myös sähköposti sekä asiakastietojärjestelmä Nappulan viestivihko toiminto. Yhteistyötahoihin ollaan yhteydessä sähköpostitse.

Lähiesimiehet ja laitoksen johtaja vastaavat toiminnan turvallisesta toteutumisesta ja sitä tukevasta riittävästä ja ajantasaisesta ohjeistuksesta sekä tiedottavat tarvittavista muutoksista työskentelyssä (myös todetuista tai toteutuneista riskeistä ja niiden korjaamisesta) henkilökunnalle ja muille yhteistyötahoille.

4 OMAVALVONTASUUNNITELMAN LAATIMINEN

Omavalvonnan suunnittelusta vastaava henkilö tai henkilöt

Yksikön johtaja sekä toiminnanjohtaja. Omavalvontasuunnitelman päivittämiseen osallistuu myös nuorisokodin henkilökunta.

Kuka vastaa omavalvonnan suunnittelusta ja seurannasta (nimi ja yhteystiedot)

Yksikön johtaja Sari Ranckén ja toiminnanjohtaja Linda Engblom. P. 0505514437, linda.engblom@nuorisokotiavalon.fi

Omavalvontasuunnitelman seuranta

Omavalvontasuunnitelma päivitetään, kun toiminnassa tapahtuu palvelun laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyviä muutoksia. Nuorisokoti Avalonin omavalvontasuunnitelma päivitetään vähintään kaksi kertaa vuodessa, mutta myös useammin tarpeen vaatiessa. Omavalvontasuunnitelman päivittämisestä vastaa laitoksen johtaja, mutta siihen osallistuu myös työryhmä.

Omavalvontasuunnitelman julkisuus

Nuorisokoti Avalonin omavalvontasuunnitelmaa säilytetään osastojen olohuoneissa. Uusille nuorille ja heidän läheisilleen kerrotaan omavalvontasuunnitelmasta ja kannustetaan heitä tutustumaan siihen. Lisäksi omavalvontasuunnitelmaan tutustuminen sisällytetään uuden työntekijän perehdytysohjelmaan, joten omavalvontasuunnitelma löytyy myös perehdytyskansiosta.

5 ASIAKKAAN ASEMA JA OIKEUDET

Palvelutarpeen arviointi

Hoidon ja palvelun tarvetta arvioidaan yhdessä asiakkaan ja tarvittaessa hänen omaisensa, läheisensä tai laillisen edustajansa kanssa. Arvioinnin lähtökohtana on henkilön oma näkemys voimavaroistaan ja niiden vahvistamisesta. Palvelutarpeen selvittämisessä huomion kohteena ovat toimintakyvyn palauttaminen, ylläpitäminen ja edistäminen sekä kuntoutumisen mahdollisuudet. Palvelutarpeen arviointi kattaa kaikki toimintakyvyn ulottuvuudet, joita ovat fyysinen, psyykinen, sosiaalinen ja kognitiivinen toimintakyky. Lisäksi arvioinnissa otetaan huomioon toimintakyvyn heikkenemistä ennakoivat eri ulottuvuuksiin liittyvät riskitekijät kuten terveydentilan epävakaus, heikko ravitsemustila, turvattomuus, sosiaalisten kontaktien vähäisyys tai kipu.

Ammatillisen sosiaalipedagogisen työn tavoitteena Nuorisokoti Avalonissa on tukea asiakkaita vaikeissa elämäntilanteissa. Sijoitetuksi tullut lapsi joutuu kohtaamaan monia haasteita uudessa elämäntilanteessaan. Työskentelytavat pohjautuvat vahvasti lasten tarpeisiin ja heidän vahvuuksiinsa sekä haasteet huomioiden. Sosiaalipedagoginen työ Avalonissa voi tapahtua ohjauksen, tuen, opettamisen, kontrollin tai motivoinnin muodossa.

Nuorisokoti Avalonin hoito- ja kasvatustyötä tukevat eri menetelmät. Nuorisokodin ollessa profiloitunut päihteiden ongelmakäyttäjille ovat käytössä olevat menetelmät tähän

tarkoitukseen sopivia. Nuorelle määrätään sijoituksen alussa kaksi omaohjaajaa, jotka toimivat sijoituksen aikana nuorelle läheisimpinä aikuisina. Omaohjaajat laativat yhdessä nuoren kanssa nuorelle henkilökohtaisen päivä- ja viikko-ohjelman, jota noudatetaan. Omaohjaajat vastaavat myös asiakassuunnitelman sekä hoito- ja kasvatussuunnitelman mukaisesta perhetyöstä.

Nuoren tullessa sijoitetuksi Nuorisokoti Avaloniin tehdään alkuun kattava arviointi nuoren kokonaisvaltaisesta tilanteesta. Tässä käytetään mm. strukturoitua Adad2 haastattelua ja motivoivaa haastattelua menetelmänä. Lisäksi käytössämme on useita muita päihteidenkäyttöön sekä arjenhallintaan liittyviä haastattelumenetelmiä. Tarvittaessa nuorelle järjestetään pysäytysjakso, jolloin tavoitteena on lyhytaikaisella jaksolla pysäyttää nuoren haitallinen päihteidenkäyttö. Pysäytysjakson aikana nuoren arkea ohjaa hänelle henkilökohtaisesti räätälöity päivä- ja viikko-ohjelma. Jokainen nuori käy lastensuojelulain mukaisessa lääkärin terveystarkastuksessa tullessaan sijoitetuksi Nuorisokoti Avaloniin.

Miten asiakas ja/tai hänen omaistensa ja läheisensä otetaan mukaan palvelutarpeen arviointiin?

Jokainen Nuorisokoti Avaloniin sijoitettu lapsi otetaan mukaan palvelutarpeen arviointiin hänen ikä ja kehitystasonsa huomioiden. Nuorisokoti Avalonin toimintaa ohjaa osallisuusteoria, lasten osallisuus käytännössä Avalonissa tarkoittaa lapsen mahdollisuutta olla mukana kehittämässä, toteuttamassa ja arvioimassa hänen kanssaan tehtävää työskentelyä. Osallisuus Avalonissa perustuu lasten oikeuteen saada tietoa suunnitelmista, päätöksistä, ratkaisuksista ja toimenpiteistä, jotka vaikuttavat heihin. Lisäksi lapsilla on oikeus perusteltuun selitykseen mm. päätöksiin ja lastensuojelutoimenpiteisiin, varsinkin kun päätökset tehdään lasten toiveiden vastaisesti.

Harry Shier on kehittänyt viisi vaiheisen mallin kuvaamaan lasten osallisuutta. Nuorisokoti Avalonissa pyrimme työskentelyn myötä luomaan nuorille mahdollisuuden korkeimman tason osallisuuden kokemukseen. Shierin malli kuvaa osallisuuden eri tasoja ja toimintamalleja osallisuuden saavuttamiseksi. Shierin osallisuusmalli jakaa osallisuuden viiteen eri tasoon. Alin askel tai taso tarkoittaa vähäistä osallisuutta ja korkein taso kuvaa täysvaltaista osallisuutta.

Hoito- ja kasvatussuunnitelma (LsL 30a §)

Sijaishuollossa olevalle lapselle tulee tarvittaessa laatia erillinen hoito- ja kasvatussuunnitelma, joka täydentää lastensuojelulain 30 §:n mukaista asiakassuunnitelmaa. Suunnitelma tulee laatia viipymättä lapselle, jos häneen on kohdistettu tai tullaan kohdistamaan rajoitustoimenpiteitä, eikä hänelle ole aiemmin laadittu hoito- ja kasvatussuunnitelmaa. Suunnitelman tarkoituksena on rajoitustoimenpiteiden ennaltaehkäisy ja niihin varautuminen.

Hoito- ja kasvatussuunnitelman tarkoituksena on havainnollistaa asiakassuunnitelmaan kirjatut tavoitteet ja kuvata yksityiskohtaisesti, miten lapsen tarpeisiin vastataan turvaten

lapsen hyvä kohtelu. Hoito- ja kasvatussuunnitelma on tehtävä yhdessä lapsen kanssa. Suunnitelmaa varten on kuultava myös lapsen huoltajia ja se on annettava tiedoksi lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle.

Nuorisokoti Avaloniin sijoitettujen lasten ja heidän huoltajien kanssa laaditaan lapsen kuntoutusta tukeva hoito- ja kasvatussuunnitelma. Suunnitelma tehdään lastensuojelun asiakassuunnitelmaan pohjautuen ja siihen kirjataan kuntoutusjakson tavoitteet käytännön tasolla.

Hoito- ja kasvatussuunnitelma tehdään asiakastietojärjestelmä Nappulaan ja se annetaan tiedoksi myös lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle. Suunnitelman laatimisesta vastaa lapsen omaohjaaja ja hänen lähiesimiehensä. Hoito- ja kasvatussuunnitelmaan sisällytetään myös Nuorisokoti Avalonissa käytettävää Green Care toimintaa kuntoutuksen välineenä. Suunnitelma päivitetään vähintään asiakassuunnitelman neuvottelun yhteydessä, tarvittaessa myös useammin.

Asiakkaan kohtelu

Itsemääräämisoikeuden vahvistaminen

Itsemääräämisoikeus on jokaiselle kuuluva perusoikeus, joka muodostuu oikeudesta henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Siihen liittyvät läheisesti oikeudet yksityisyyteen ja yksityiselämän suojaan. Henkilökohtainen vapaus suojaa henkilön fyysisen vapauden ohella myös hänen tahdonvapauttaan ja itsemääräämisoikeuttaan. Sosiaalihuollon palveluissa henkilökunnan tehtävänä on kunnioittaa ja vahvistaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja tukea hänen osallistumistaan palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Nuorisokoti Avalonissa jokaisella lapsella on oma huone, johon muilla nuorisokotiin sijoituilla lapsilla ei ole pääsyä. Jokainen lapsi saa itse vaikuttaa huoneensa sisustukseen ja nuorisokotiin on mahdollista tuoda omia henkilökohtaisia tavaroitaan. Jokaisen nuoren kanssa laaditaan henkilökohtainen viikkosuunnitelma, johon lapsella on mahdollisuus vaikuttaa. Nuorisokoti Avalonin toimintaa ohjaa tietyt turvallisuuden kannalta välttämättömät säännöt ja toimintatavat ja lapsilla on näissä puitteissa mahdollisuus toteuttaa myös oman näköistä arkea. Käytännön tasolla lapsilla on mahdollisuus vaikuttaa mm. nuorisokodissa tarjottavaan ruokaan, retkiin ja sisustukseen.

Sosiaalihuollossa itsemääräämisoikeutta voidaan rajoittaa ainoastaan silloin, kun asiakkaan tai muiden henkilöiden terveys tai turvallisuus uhkaa vaarantua. Itsemääräämisoikeutta rajoittavista toimenpiteistä tehdään asianmukaiset kirjalliset päätökset. Rajoitustoimenpiteet on toteutettava lievimmän rajoittamisen periaatteen mukaisesti ja turvallisesti henkilön ihmisarvoa kunnioittaen.

Lasten ja nuorten itsemääräämisoikeuden rajoittamisesta on erityiset säännökset lastensuojelulain (417/2007) 11 luvussa.

Lastensuojelulain mukaisia rajoitustoimenpiteitä voidaan käyttää vain kiireellisesti sijoitetuille ja huostaanotetulle lapsille. Rajoitustoimenpiteitä käytetään ainoastaan lapsen turvallisen kehityksen ja kasvun turvaamiseksi lain edellytyksin, niitä ei käytetä rangaistuksina.

Nuorisokoti Avalonissa rajoitustoimenpiteiden päätöksen tehdään aina Nappulan asiakastietojärjestelmään. Rajoitustoimenpiteen päätökset tulostetaan ja annetaan tiedoksi lapselle, huoltajille ja sosiaalityöntekijälle. Päätökset luovutetaan joko henkilökohtaisesti tai lähetetään postitse huoltajille ja sosiaalityöntekijälle. Lapsen kappale rajoituspäätöksestä annetaan tiedoksi lapselle ja annetaan lapselle säilytettäväksi. Mikäli lapsi ei halua omaa kappalettaan, säilytetään se lapsen asiakirjojen kanssa kansiossa, lukitussa kaapissa.

Rajoitustoimenpiteitä voidaan käyttää vain siinä määrin kuin lapsen oma tai toisen henkilön terveys tai turvallisuus tai huostaanoton tarkoituksen toteuttaminen välttämättä sitä vaatii. Rajoituspäätökseen on kirjattava lakiin perustuva syy rajoituspäätöksen käyttämiselle.

Rajoitustoimenpide on lopetettava välittömästi, kun sen käytölle ei ole enää lainmukaista perustetta. Rajoitustoimenpide on lievennettävä heti kun se on mahdollista.

Rajoitustoimenpiteistä neuvotellaan mahdollisuuksien mukaan aina lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa. Kiireellisiä rajoitustoimenpiteitä vaativista tilanteista informoidaan sosiaalityöntekijää mahdollisimman pian rajoitteen alkamisesta.

Rajoitustoimenpiteen käytöstä/vaikutuksesta tulee informoida lasta ja huoltajia. Rajoituspäätökseen kirjataan lapsen ja huoltajien mielipide rajoituspäätöksestä. Kiireellisiä rajoituspäätöksiä varten ei järjestetä hallintolain mukaista kuulemistilaisuutta lapselle tai huoltajille niiden kiireellisyyden vuoksi. Kuulematta jättämisen syyksi kirjataan, kuulemisesta aiheutuvan viivästymisen vaarantavan päätöksen tarkoituksen toteutumisen sekä arvioidaan kulloinkin päätöksen osalta kuulemisen tarpeettomuutta. Lapsen ja huoltajien mielipide rajoituspäätöksestä on aina selvítettävä ja kirjattava päätökseen.

Kiinnipidosta sekä henkilöntarkastuksista ei tehdä rajoituspäätöstä, vaan niistä kirjoitetaan selvitys Nappulan päätöslomakkeeseen ja annetaan tiedoksi asianosaisille muiden rajoituspäätösten tavoin.

Lastensuojelun sijaishuollon yksilöille on säädetty velvollisuus laatia yksikölle yleinen hyvä kohtelua koskeva suunnitelma osana omavalvontasuunnitelmaa. Sen laatimisessa ja tarkistamisessa on kuultava yksikköön sijoitettuja lapsia ja heille on annettava mahdollisuus osallistua suunnitelman tekemiseen ja se tulee käydä läpi yhdessä lasten kanssa. Suunnitelma on erillinen asiakirja, joka tulee sijoittaa kaikkien nähtäville. Suunnitelma tulee lähettää tiedoksi lapsen sijoituksesta vastaavalle kunnalle ja lasten asioista vastaaville sosiaalityöntekijöille. Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma tulee arvioida ja tarkistaa vuosittain. Suunnitelman sisällöstä on annettu yksityiskohtaiset säännökset lastensuojelulain 61 b §:ssä. Lisätietoa suunnitelmasta löytyy THL:n ylläpitämästä [lastensuojelun käsikirjasta](#).

Laadittu pvm _____ Tarkistettu ja päivitetty pvm _____

Asiakkaan asiallinen kohtelu

Usein sosiaalipalveluista tehdyissä kanteluissa tulee esille asiakkaan kokemaan epäasiallista kohtelua. Asiakkaalla on oikeus tehdä muistutus toimintayksikön vastuuhenkilölle tai sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle, mikäli hän on tyytymätön kohteluunsa. Palvelun perustuessa ostosopimukseen muistutus tehdään järjestämisvastuussa olevalle viranomaiselle. Yksikössä tulisi kuitenkin ilman muistutustakin kiinnittää huomiota ja tarvittaessa reagoida epäasialliseen tai loukkaavaan käytökseen asiakasta kohtaan.

Sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus tehdä muistutus tai kannella saamastaan sosiaalihuollon palvelusta. Nuorisokoti Avalonin henkilökunta arvioi jatkuvasti omaa toimintaansa ja kuulee asiakkaita toiminnan laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyvissä asioissa. Toiminnassa mahdollisesti tapahtuneet puutteet, virheet tai väärinkäsitykset on selvitettävä ensin oman työntekijän tai osaston lähiesimiehen kanssa. Henkilökunta opastaa asiakasta tarvittaessa muistutuksen tai kantelun tekemisessä laitoksen johtajalle tai omalle sosiaalityöntekijälleen.

Henkilökunnan on puututtava asiakkaan kohtelussa havaittuihin epäkohtiin myös omaaloitteisesti.

Sosiaalihuollon henkilökunnan tulee viipymättä ilmoittaa nuorisokodin toiminnasta vastaavalle johtajalle, jos he huomaavat tehtävissään epäkohtia tai ilmeisiä epäkohdan uhkia asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa. Epäkohdalla tarkoitetaan esimerkiksi asiakasturvallisuudessa ilmeneviä puutteita, asiakkaan kaltoinkohtelua ja toimintakulttuurista johtuvia asiakkaalle vahingollisia toimia. Kaltoinkohtelulla tarkoitetaan fyysistä, psyykkistä tai kemiallista eli lääkkeillä aiheutettua kaltoinkohtelua. Laitoksen johtaja käynnistää toimet epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi. Ilmoituksen koskiessa yksittäisen asiakkaan epäasiallista kohtelua tai sen uhkaa, asian käsittelyssä sovitaan, miten asiakkaaseen ollaan yhteydessä.

Asiakkaan osallisuus

Asiakkaiden ja omaisten osallistuminen yksikön laadun ja omavalvonnan kehittämiseen

Eri-ikäisten asiakkaiden ja heidän perheidensä ja läheistensä huomioon ottaminen on olennainen osa palvelun sisällön, laadun, asiakasturvallisuuden ja omavalvonnan kehittämistä. Koska laatu ja hyvä hoito voivat tarkoittaa eri asioita henkilöstölle ja asiakkaalle, on systemaattisesti eritavoin kerätty palaute tärkeää saada käyttöön yksikön kehittämisessä. Asiakkaan ja omaisten osallisuus tarkoittaa heidän näkemyksensä ja toiveidensa huomioon ottamista kaikissa palveluun ja toiminnan kehittämiseen liittyvissä tilanteissa.

Palautteen kerääminen, käsittely ja hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä

Nuorisokotiin sijoitetuilla lapsilla on mahdollisuus tuoda näkemyksiään ja kehityskohtia toiminnasta esille viikoittain järjestettävissä nuorten kokouksissa. Lapsia kannustetaan jatkuvasti myös arjessa osallistumaan toiminnan kehittämiseen ja mielipiteidensä esille tuomiseen. Omaisiin ollaan säännöllisesti yhteydessä ja myös heidän näkemyksiään pyritään saamaan kuuluviin toiminnan laadun ja omavalvonnan kehittämiseksi.

Miten saatua palautetta hyödynnetään toiminnan kehittämisessä?

Saatu palaute ja kehittämisideat pyritään toteuttamaan arjessa mahdollisimman pian palautteen saamisen jälkeen. Lapsille pyritään näin ollen luomaan tunne siitä, että heidän näkemyksensä ja mielipiteensä ovat arvokkaita ja niitä halutaan aidosti toteuttaa toimintaa suunniteltaessa.

Asiakkaan oikeusturva

Sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus laadultaan hyvään sosiaalihuoltoon ja hyvään kohteluun ilman syrjintää. Asiakasta on kohdeltava hänen ihmisarvoaan, vakaumustaan ja yksityisyyttään kunnioittaen. Tosiasialliseen hoitoon ja palveluun liittyvät päätökset tehdään ja toteutetaan asiakkaan ollessa palvelujen piirissä. Palvelun laatuun tai samaansa kohteluun tyytymättömällä asiakkaalla on oikeus tehdä muistutus toimintayksikön vastuuhenkilölle, johtavalle viranhaltijalle tai valvontaviranomaiselle. Muistutuksen voi tehdä tarvittaessa myös hänen laillinen edustajansa, omainen tai läheinen. Muistutuksen vastaanottajan on käsiteltävä asia ja annettava siihen kirjallinen, perusteltu vastaus kohtuullisessa ajassa.

Muistutuksen vastaanottaja Sari Ranckén, yksikönjohtaja ja Linda Engblom, toiminnanjohtaja.

Sosiaali- ja potilasasiavastaavan yhteystiedot sekä tiedot hänen tarjoamistaan palveluista

Sosiaali- ja potilasasiavastaava, Päijät-Häme, puh. +358 3 8192504.

Puhelinajat ma, ti, to klo 9-12, ke klo 9-15 (ei perjantaisin eikä pyhi aattoina)

asiavastaavat@paijatha.fi

Sosiaali- ja potilasasiavastaava

- neuvoo potilas- ja asiakaslakien soveltamiseen liittyvissä asioissa
- tiedottaa asiakkaiden ja potilaiden oikeuksista
- kokoaa tietoa potilailta ja asiakkailta tulleista yhteydenotoista
- seuraa, miten asiakkaiden ja potilaiden oikeudet kehittyvät hyvinvointialueella
- auttaa muistutuksen tekemisessä

- neuvoo, miten muun muassa kantelu, oikaisuvaatimus ja potilasvahinkoilmoitus voidaan panna vireille toimivaltaisessa viranomaisessa

Sosiaali- ja potilasasiavastaava on puolueeton henkilö, joka toimii asiakkaiden edun turvaajana. Asiavastaavan tehtävä on neuvoa-antava, hän ei tee päätöksiä eikä myönnä etuuksia. Asiavastaava voi toimia myös sovittelevassa roolissa asiakkaan ja työntekijän välisissä ongelmallisissa tilanteissa.

6 PALVELUN SISÄLLÖN OMAVALVONTA

Hyvinvointia, kuntoutumista ja kasvua tukeva toiminta

Nuorisokoti Avalonissa sosiaalipedagogisen työn keskeisin tavoite on tukea lapsia heidän sosiaalisten taitojensa vahvistamisessa. Sosiaalinen kompetenssi voi koostua monista eri tekijöistä. Näitä tekijöitä ovat kyky olla vuorovaikutuksessa muiden kanssa, taito hallita jokapäiväistä elämää ja ongelmanratkaisukyky. Lasten sosiaalinen kompetenssi merkitsee sekä osallistumista että mahdollista osallisuuteen. Lisäksi yhtenä tavoitteena on sosiaalipedagogisen työskentelyn avulla turvata sijoitettujen lasten mahdollisuus henkilökohtaiseen kehitykseen ja terveyteen, samalla tasolla kotona asuvien ikätovereidensa kanssa.

Kuntoutuksen tukena Nuorisokoti Avalonissa käytetään Green Carea. Green Care on hyvinvointityöskentelyn suuntaus, jota kutsutaan Suomessa nimellä vihreä hoiva. Vihreä hoiva on ammatillista ja tavoitteellista terapia- ja kuntoutustyöskentelyä ja sen käyttö edellyttää sosiaali-, terveys tai kasvatustalon koulutusta. Vihreä hoiva tarkoittaa luontolähtöistä ja hyvinvointia vahvistavaa toimintaa metsässä, puutarhassa tai maatilalla. Vihreä hoivan palveluiden tavoitteena on hoito- tai kuntoutussuunnitelman mukainen terveyden, toimintakyvyn ja osallisuuden vahvistaminen. Nuorisokoti Avalonissa Green Care -toiminta liitetään osaksi nuoren henkilökohtaista hoito- ja kasvatussuunnitelmaa, tukemaan kuntoutumista päihteiden ongelmakäytön, toimintakyvyn, terveyden ja arjen hallinnan vahvistamiseksi. Green Care -toimintaa halutaan sisällyttää mahdollisimman paljon Avalonin toimintaan, mutta kuitenkin siten, että toiminta pystytään järjestämään vastuullisesti ja turvallisesti.

Liikunta-, kulttuuri- ja harrastustoiminnan toteutuminen:

Nuorisokodin alueella sijaitsee vapaassa käytössä oleva kuntosali ja kylpylä jossa mahdollistuu liikkuminen ja eri lajien harrastaminen. Nuorisokoti Avalonin Green Care -toiminnan hyvinvointivaikutukset tulevat esiin luonnossa tapahtuvien toimintojen kautta. Luonnossa toimiminen edellyttää ammattitaitoista ohjausta, jossa otetaan huomioon asiakkaan yksilölliset tarpeet ja mieltymykset. Nuorille tämä voi olla toiminnallista, luonnossa tapahtuvaa liikuntaa tai eläinavusteista toimintaa lähiseudun maatiloilla tai eläintarhassa. Lisäksi nuorisokotiin sijoitettujen lasten omat harrastetoiveet sekä mielenkiinnonkohteet pyritään ottamaan huomioon kaikessa nuorisokodin toiminnan suunnittelussa. Heinola on tunnettu kaupunki kattavasta harrastemahdollisuuksista ja lähellä nuorisokotia on mahdollista

harrastaa sekä sisä- että ulkoliikuntaa tai nauttia laadukkaasta kulttuurista esim. kesäteatterin merkeissä.

Miten asiakkaiden toimintakykyä, hyvinvointia ja kuntouttavaa toimintaa koskevien tavoitteiden toteutumista seurataan?

Hoito- ja kasvatussuunnitelmaan sekä asiakassuunnitelmaan merkittävät tavoitteita seurataan ja arvioidaan päivittäisellä tasolla tehtävässä työssä. Työryhmä käsittelee kukin lapsen tavoitteita ja edistymistä kuukausittain järjestetyissä tiimipalavereissa. Omaohjaaja käy säännöllisesti keskustelua lapsen ja hänen huoltajiensa kanssa perheen kokonaisvaltaisesta tilanteesta ja pyrkii suunnittelemaan omaohjaajatyötä tavoitteiden saavuttamista tukeväksi. Tavoitteita arvioidaan laajemmin ja päivitetään vähintään jokaisen asiakassuunnitelman neuvottelun yhteydessä.

Ravitsemus

Nuorisokoti Avalonin ruokailurytmiin kuuluu aamiainen ennen kouluun lähtöä, lounas, välipala koulun jälkeen, päivällinen sekä iltapala. Lisäksi osastolla on koko ajan tarjolla hedelmiä ja tarvittaessa muuta välipalaa. Nuoren ruoka-aineallergiat ja ruokavaliot selvitetään aina lapsen tullessa sijoitetuksi nuorisokotiin ja ne otetaan huomioon koko sijoituksen ajan.

Ruoka-ajoista pyritään pitämään kiinni, koska ne luovat arkeen turvallisen struktuurin. Käytössä on viikoittaiset ruokalistat ja vanhat ruokalistat säilytetään. Lapsilla on mahdollisuus vaikuttaa ja esittää toiveita lempiruokien suhteen. Nuorisokodin työntekijät vastaavat ruokailusta yhdessä lasten kanssa ja ruokailevat yhdessä heidän kanssa. Lapsen riittävää ravinnonsaantia on mahdollista seurata ruokapäiväkirjan avulla ja myös kirjauksissa otetaan huomioon lapsen ruokailut päivän aikana.

Hygieniäkäytännöt

Miten infektioiden ja tarttuvien sairauksien leviäminen ennaltaehkäistään?

Mikäli lapsella todetaan infektioihin tai tarttuvien sairauksiin liittyviä oireita, häntä ohjeistetaan sairastamaan omassa huoneessaan. Sairastuneelle lapselle voidaan osoittaa oma wc jonka puhtaanapitoa tehostetaan. Nuorisokodin yleisten tilojen desinfiointia tehostetaan aina, mikäli jollakin lapsella on infektio oireita.

Miten yksikön siivous ja pyykkihuolto on järjestetty?

Nuorisokodin työntekijät huolehtivat työvuorojen puitteissa ennalta sovituista siivous ja pyykinhuoltotehtävistä. Myös lapset osallistuvat kevyihin siivousaskareisiin, sekä omien huoneidensa siivouksesta sekä vaatehuollosta.

Terveyden- ja sairaanhoito

Nuorisokoti Avalonissa työskentelee kaksi vastuusairaanhoitajaa (Tiina Tiainen), jotka huolehtivat siitä, että jokainen Nuorisokotiin sijoitettu lapsi käy sijoituksen alkuvaiheessa lääkärintarkastuksessa.

Huumepikaseuloja voidaan ottaa, mikäli on lastensuojelulakiin perustuva vakava perusteltu epäily huumausaineiden käytöstä. Positiiviset pikaseulat lähetetään varmistusseulaan yhtyneille laboratorioille. Seulasta tehdään oma rajoittamistoimenpidepäätös henkilönkatsuksesta.

Nuorisokotiin sijoitetut lapset käyttävät Heinolan terveystieteiden keskuksen terveydenhoito- ja lääkäripalveluita sekä kouluterveydenhuoltoa. Kiireellisissä tapauksissa nuoren kanssa käytetään perusterveydenhuollon päivystyspalveluita, päijät-hämeen keskussairaalassa.

Nuorisokoti Avalon tekee tiivistä yhteistyötä mm. nuorisopsykiatrian hoitopoliklinikoiden kanssa. Nuoren psyykkistä hyvinvointia ja mahdollista jatkohoidon tarvetta arvioidaan ja tutkitaan Päijät-Hämeen nuorisopsykiatrisella poliklinikalla.

Kuka yksikössä vastaa asiakkaiden terveyden- ja sairaanhoidosta?

Vastuusairaanhoitaja Tiina Tiainen yhdessä yksikön johtajan kanssa.

Lääkehoito

Miten lääkehoitosuunnitelmaa seurataan ja päivitetään?

Nuorisokoti Avalonin Heinolan yksikölle on laadittu oma lääkehoidon suunnitelma, joka pohjautuu STM:n Turvallinen lääkehoito-oppaaseen. Suunnitelman tekemisestä, toteuttamisesta ja päivittämisestä vastaa yksikön sairaanhoitaja ja yhteistyö farmaseutti yhdessä johtajan kanssa. Lääkehoitosuunnitelman sekä lääkeluvat tarkistaa ja allekirjoittaa yhteistyölääkəri Risto Laitila. Lääkehoitosuunnitelma on päivitetty ja allekirjoitettu 15.12.2025.

Lääkehuoneessa löytyy kylmäkaappi kylmässä säilytettäviä näytteitä ja lääkkeitä varten. Lisäksi yksikössä on verenpainemittari, pituusmitta, vaaka, alkometri sekä pikaseulavalmius.

Lääkehoitosuunnitelmaa päivitetään vuosittain lääkehoidosta vastaavan sairaanhoitajan, yhteistyöfarmaseutin ja lääkärin sekä laitoksen johtajan toimesta.

Kuka vastaa lääkehoidosta?

Vastuusairaanhoitaja Tiina Tiainen.

Monialainen yhteistyö

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 41 §:ssä säädetään monialaisesta yhteistyöstä asiakkaan tarpeenmukaisen palvelukokonaisuuden järjestämiseksi.

Yhteistyötä eri toimijoiden välillä tehdään kukin lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaan ja tällöin on tärkeää, että tiedonkulku on sujuvaa. Tietoja vaihdetaan ja verkostoyhteistyötä tehdään aina ensisijaisesti lapsen ja hänen huoltajiensa suostumuksella. Tilanteissa, jossa suostumusta ei saada, välttämättömiä tietoja voidaan kuitenkin tietyin edellytyksin vaihtaa asiakkaan hoidon, huollon tai koulutuksen tarpeen selvittämiseksi tai järjestämiseksi tai toimeentulon edellytysten turvaamiseksi. Sosiaalihuollon viranomaisilla on laaja tietojensaantioikeus. Heillä on oikeus saada tehtävänsä suorittamiseksi muilta viranomaisilta ja toimijoilta tarvitsemansa välttämättömät tiedot ja selvitykset. Nuorisokoti Avalonin työntekijät pyrkivät osallistumaan lasten verkostopalaveriin ja vastaavat osaltaan sijaishuollon näkemyksien tuomisesta verkostoihin.

7 ASIAKASTURVALLISUUS

Yhteistyö turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa

Nuorisokoti Avalonissa on suoritettu palo- ja pelastusviranomaisten sekä terveydensuojeluviranomaisen tarkastus ja toimitiloihin tehdään tarkastusmuistioihin merkityt muutokset ja parannukset viipymättä.

Henkilöstö

Hoito- ja hoivahenkilöstön määrä, rakenne ja riittävyys sekä sijaisten käytön periaatteet

Nuorisokoti Avalonin Heinolan yksikössä henkilöstövahvuus on 1,3 työntekijää/lapsi. Käytännössä 7 paikkaisella osastolla työskentelee yhteensä 9 hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluvaa työntekijää. Nuorisokoti Avalonin henkilökunta koostuu moniammatillisesta sosiaali- ja terveysalan tiimistä. Vähintään puolet henkilökunnasta ovat suorittaneet ammattikorkeakoulu tutkinnon. Osastolla työskentelee vähintään kaksi sosionomia, vähintään kolme sosiaali- tai terveysalan ammattikorkeakoulu tutkinnon suorittaneita esim. sosionomeja, sairaanhoitajia, yhteisöpedagogeja tai toimintaterapeutteja. Lisäksi osastolla työskentelee lähihoitajia ja nuoriso- ja vapaa-ajanohjaajia.

Mitkä ovat sijaisten käytön periaatteet?

Sijaisten käytöstä päättää ensisijaisesti osaston lähiesimies tai laitoksen johtaja. Sijaisia voidaan kutsua töihin aina, kun vakihenkilökunta ei ole riittävä tilanteeseen nähden. Päivä- ja iltavuoroissa on lähtökohtaisesti oltava vähintään kaksi työntekijää ja yövuorossa vähintään yksi työntekijä per osasto. Sijaisina pyritään käyttämään lapsille ja nuorille tuttuja aikuisia.

Miten henkilöstövoimavarojen riittävyys varmistetaan?

Osaston lähiesimies yhdessä laitoksen johtajan kanssa vastaa siitä, että osastolla on riittävä henkilöstömitoitus. Henkilökunta ilmoittaa mahdollisista poissaoloista lähiesimiehelle tai päivystävälle esimiehelle, joka vastaa sijaisten kutsumisesta työvuoroon. Viimekädessä laitoksen johtaja tulee työvuoroon varmistaakseen riittävän henkilöstömäärän vuorossa.

Miten varmistetaan vastuuhenkilöiden/lähiesimiesten tehtävien organisointi siten, että lähiesimiestyöhön riittävästi aikaa?

Työvuorosuunnittelussa otetaan huomioon hoito- ja kasvatustehtävissä työskentelevien työntekijöiden työvuorojen sijoittaminen siten, että esimiesten työaika jää asiakastyön lisäksi riittävästi myös hallinnollisiin tehtäviin. Lähiesimiesten ja vastuuhenkilön työaika pyritään sijoittamaan pääasiallisesti virka-aikaan, jolloin lapsia lähtökohtaisesti on yksikössä vähiten paikalla koulunkäynnin vuoksi.

Henkilöstön rekrytoinnin periaatteet

Henkilökunnan rekrytointiprosessista vastaa laitoksen johtaja yhdessä yrityksen toimitusjohtajan kanssa. Laitoksen johtaja vastaa siitä, että työpaikkailmoitus sisältää kaikki laissa edellyttämät tiedot.

Haastattelutilanteisiin osallistuu aina vähintään yksi henkilö laitoksen johtajan lisäksi. Laitoksen johtaja vastaa siitä, että rekrytointiprosessia edetään laillisesti sekä oikeudenmukaisesti.

Laitoksen johtaja laatii ja allekirjoittaa työsopimukset sekä huolehtii niiden asianmukaisesta arkistoinnista. Laitoksen johtaja tai lähiesimies tarkistaa ammattihenkilörekisterin, rikosrekisterin sekä huolehtii siitä, että työntekijä varaa itselleen työhöntulotarkastusajan työterveydestä.

Miten rekrytoinnissa otetaan huomioon erityisesti asiakkaiden kodeissa ja lasten kanssa työskentelevien soveltuvuus ja luotettavuus?

Rekrytinnissa pyritään valitsemaan työntekijöitä, joilla on kokemusta lastensuojelutyöstä. Työnhakijoilta vaaditaan vähintään yksi suosittelija, keneen ollaan yhteydessä ennen rekrytointia. Kaikkien työntekijöiden rikosrekisteri tarkistetaan.

Kuvaus henkilöstön perehdyttämisestä ja täydennyskoulutuksesta

Jokaiselle uudelle työntekijälle nimetään kaksi perehdyttäjää ja työvuorosuunnittelussa huomioidaan riittävää yhteistä aikaa työvuoroissa perehdyttämiselle. Käytössä on perehdytys suunnitelma, johon sisältyy ”raksi ruutuun” -lomake, joka käydään jokaisessa perehdytysprosessissa läpi. Lähiesimies ja laitoksen johtaja vastaavat työnantajan osalta annettavaan perehdytykseen. Jokainen uusi työntekijä sekä harjoittelija lukevat Nuorisokoti Avalonin omavalvontasuunnitelman ja kuittaavat allekirjoituksellaan suunnitelman luetuksi. Lähiesimies ja laitoksen johtaja vastaavat siitä, että omavalvonta toteutuu käytännössä nuorisokodin arjessa.

Henkilökunnan täydennyskoulutus järjestetään erikseen laaditun täydennyskoulutus suunnitelman mukaan. Täydennyskoulutus suunnitelma päivitetään säännöllisesti. Lähiesimiehen sekä laitoksen johtajan vastuulla on jatkuvasti arvioida henkilökunnan osaamista sekä koulutustarvetta. Henkilökunnan koulutustarpeen arviointia pyritään tekemään myös jo rekrytointiprosessien aikana.

Toimitilat

Nuorisokoti Avalonin Heinolan yksikössä jokaisella lapsella on oma tilava huone, johon kuuluu peruskalusteet. Lapset saavat itse vaikuttaa huoneen sisustamiseen ja tuoda nuorisokotiin myös henkilökohtaisia tavaroita. Lapsi saa huoneensa oven lukkoon niin, ettei huoneeseen ole henkilökunnan lisäksi muilla pääsyä. Henkilökunta noudattaa tilanteiden mukaisesti mahdollisimman suurta hienotunteisuutta nuoren huoneeseen mennessään. Lapset voivat valita huoneensa itse, mikäli useita huoneita on vapaana. Tarvittaessa voidaan ottaa huomioon myös lapsen erityiset tarpeet, mm. sijoittamalla lapsi huoneeseen joka on mahdollisimman lähellä henkilökunnan toimistoa tai wc tiloja.

Yhteisessä käytössä on tilavat olohuoneet sekä yhteinen ruokailutila ja keittiö. Asiakastapaamisiin ja erilaisiin neuvotteluihin löytyy rauhallista erillistä tilaa.

Lasten yhteiskäytössä on wc ja suihkutilat, jotka ovat jaettu erikseen tytöille ja pojille. Henkilökunnalle löytyy omat wc ja suihkutilat.

Terveydenhuollon laitteet ja tarvikkeet

Nuorisokotiin sijoitettujen lasten tarvitsemien apuvälineiden ja terveydenhuollon laitteiden hankinta, käytön ohjaus ja huolto toteutetaan yhdessä hoidosta vastaavan lääkärin sekä nuorisokodin lääkehoidosta vastaavan sairaanhoitajan kanssa. Lääkehoidosta vastaava sairaanhoitaja yhdessä osaston lähiesimiehen kanssa vastaa siitä, että osaston henkilökunnalla on riittävää osaamista apuvälineiden ja terveydenhuollon laitteiden käytöstä.

Nuorisokoti Avalonissa ei ole käytössä varsinaisia terveydenhuollon laitteita, joista tulisi tehdä vaaratilanne ilmoitus Valviralle. Toimistosta löytyy kylmäkaappi kylmässä säilytettäviä näytteitä ja lääkkeitä varten. Lisäksi on verenpainemittari, pituusmitta, vaaka, alkometri sekä huumeiden pikaseulavalmius.

Nuorisokodin käytössä olevat laitteet huolletaan säännöllisesti valtuutetussa huoltoliikkeessä. Huollon varaamisesta vastaa lääkehuollosta vastaava sairaanhoitaja.

Terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot

Vastuusairaanhoitaja Tiina Tiainen (tiina.tiainen@nuorisokotiavalon.fi)

8 ASIAKAS- JA POTILASTIETOJEN KÄSITTELY JA KIRJAAMINEN

Asiakastyön kirjaaminen

Asiakastyön kirjaaminen on jokaisen ammattilaisen vastuulla. Kirjaamisvelvoite alkaa, kun sosiaalihuollon viranomaisen on saanut tiedon henkilön mahdollisesta sosiaalihuollon tarpeesta tai kun yksityinen palveluntuottaja alkaa toteuttaa sosiaalipalvelua sopimuksen perusteella. Kirjaamisvelvoitteesta on säädetty laissa sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista (254/2015) 4 §:ssä. Yksittäisen asiakkaan asiakastietojen kirjaaminen on jokaisen ammattihenkilön vastuulla ja edellyttää ammatillista harkintaa siitä, mitkä tiedot kussakin tapauksessa ovat olennaisia ja riittäviä.

Miten työntekijät perehdytetään asiakastyön kirjaamiseen?

Uuden työntekijän kanssa käydään läpi erikseen laadittua kirjallista ohjetta kirjaamista varten. Työntekijöille luodaan henkilökohtaiset tunnukset asiakastietojärjestelmään ja häntä opastetaan niiden käyttöön ottamiseen. Lähiesimies valvoo ja arvioi kirjausten laatua sekä opastaa tarvittaessa.

Miten varmistetaan, että asiakastyön kirjaaminen tapahtuu viipymättä ja asianmukaisesti?

Työvuorosuunnittelussa huomioidaan riittävä työaika asiakastyön kirjaamiselle. Henkilökunnan käytössä on riittävästi tietokoneita, jotta kirjaaminen on mahdollista toteuttaa

ajantasaisesti ja asianmukaisesti. Uutta työntekijää opastetaan asiakastietojärjestelmän käytössä sekä perehdytetään kirjaamisen periaatteisiin.

Miten varmistetaan, että toimintayksikössä noudatetaan tietosuojan ja henkilötietojen käsittelyyn liittyvä lainsäädäntöä sekä yksikölle laadittuja ohjeita ja viranomaismääräyksiä?

Työsuhteen alkaessa uuden työntekijän kanssa käydään perusteellisesti läpi Nuorisokodille laadittua ohjetta tietoturvaan liittyen. Nuorisokoti Avalonissa jokaiselle työntekijälle luodaan henkilökohtaiset tunnukset asiakastietojärjestelmään. Lähiesimiehen vastuulla on varmistaa, että tietoturvaohjeet toteutuvat käytännössä ja tarvittaessa opastaa henkilökuntaa.

Miten huolehditaan henkilöstön ja harjoittelijoiden henkilötietojen käsittelyyn ja tietoturvaan liittyvästä perehdytyksestä ja täydennyskoulutuksesta?

Uuden työntekijän sekä harjoittelijoiden perehdytysuunnitelmaan sisältyy Nuorisokoti Avalonin tietoturva periaatteiden läpikäynti. Jokainen työntekijä sekä harjoittelija allekirjoittavat työsuhteen/harjoittelun alussa salassapitosopimuksen. Lähiesimiehet yhdessä yksikön johtajan kanssa vastaavat riittävästä täydennyskoulutuksen järjestämisestä.

Tietosuojavastaavan nimi ja yhteystiedot

Linda Engblom, toiminnanjohtaja

Onko yksikölle laadittu salassa pidettävien henkilötietojen käsittelyä koskeva seloste?

Kyllä Ei

9 OMAVALVONNAN RISKIENHALLINTA

Yksikön johtaja vastaa toimintayksikön kokonaisvaltaisesta riskienhallinnasta yhdessä toiminnanjohtajan kanssa. Käytännössä riskienhallinta perustuu päivittäisestä turvallisuuden arvioinnista ja seuraamisesta. Koko henkilökunta osallistuu päivittäin riskienarviointiin ja tiedottavat mahdollisista riskeistä yksikön johtajaa joka arvioi tarvittavia toimenpiteitä. Todelliset riskit raportoidaan aina kirjallisesti toiminnanjohtajalle joka viimekädessä varmistaa toimenpiteiden riittävyyden.

Toiminnan keskeisimmät riskit liittyvät tyypillisimmin asiakkaiden uhkaavaan tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen, asiakkaiden itsetuhoiseen käyttäytymiseen sekä paloturvallisuuteen.

Uhkaavia tilanteita nuorisokodissa pyritään rauhoittamaan sanallisesti ohjaamalla uhkaavasti käyttäytyvää nuorta. Nuorelle voi ehdottaa omaan huoneeseen tai ulos menemistä rauhoittuakseen. Muut nuoret poistetaan tilasta, jossa uhkaavasti käyttäytyvä nuori on. Mikäli sanallinen ohjaaminen tai ulos ohjaaminen ei rauhoita nuorta, tulee arvioida kiinnipitämisen tarve. Kiinnipitämiseen ryhdytään viimesijaisena keinona jos uhkaava/väkivaltainen käyttäytyminen ei muuten lopu. Kiinnipitoon ryhdytään vain, jos paikalla on riittävä resurssi turvallisen kiinnipitämisen järjestämiseksi. Avuksi hälytetään lisäresursseja toiselta osastolta ja virkavallan tarvetta arvioidaan koko ajan.

Asiakkaille itselleen tai henkilökunnalle aiheutetut viiltohaavat ovat myös todellinen vaara yksikössä. Usealla asiakkaalla on taustalla itsetuhoista käyttäytymistä tai toimivat päihteiden vaikutuksen alaisena impulssien ohjaamina. Riittävä henkilöstöresurssi ja heidän riittävä koulutus kyseisten asukkaiden kohtaamiseen on avaintekijä e.m. tapahtumien ennaltaehkäisyssä. Asiakkaiden itsensä vahingoittamistarkoitukseen sopivat välineet pyritään poistamaan asiakkaiden huoneista. Itsetuhoisesti käyttäytyvää asiakasta valvotaan erityisen tarkkaan ja ensihoidon tarvetta arvioidaan jatkuvasti.

Tulipalojen tahallinen tai huolimattomuudesta johtuva syttyminen on yksikössä mahdollista. Huolellinen henkilökunnan perehdyttäminen ensisammutukseen ja riittävä sammuuskalusto yksikössä vähentää seuraamuksia.

Toteutuneita riskitilanteita ja myös läheltäpiti-tilanteet käsitellään aina henkilökunnan kesken osastokokouksessa. Työryhmässä sovitaan tarkemmasta ennaltaehkäisevästä toiminnasta ja luodaan tarvittaessa uusia toimintatapoja tunnistettujen riskien ennaltaehkäisemiseksi jatkossa. Ilmoitusvelvollisuus valvontaviranmoiselle on yksikön johtajalla ja toiminnanjohtajalla.

10 OMAVALVONTASUUNNITELMAN SEURANTA

Omavalvontasuunnitelman hyväksyy ja vahvistaa toimintayksikön johtaja ja toiminnanjohtaja.

Paikka ja päiväys Heinola 19.3.2025

Allekirjoitus Sari Ranckén ja Linda Engblom